

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:

Pe an 18 cor. $\frac{1}{2}$ an
9 cor. $\frac{1}{4}$ 4.50 fil.

□ □

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane
 $\frac{1}{2}$ an 12 cor. $\frac{1}{4}$ an
6 coroane.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:

odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.

□ □

Tot ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirea”
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Hotărîrea comitetului.

Dăm mai la vale, rezoluția ce a luat-o comitetul nostru, după tratative lungi și îndelungate cu contele Tisza.

Ea fixează o nouă eră în viața neamului nostru și cu tot caracterul ei negativ, pare a asigura apropierea unor zile neasămănat mai bune.

Ungurii șoviniști, cari țipau ca din gura șarpelui, pot să înceteze cu răcnetele lor de disperare, căci Ardealul nu va fi vândut Valahilor. Slujbele cele grase și toate favorurile acestei țări vor rămânea tot numai pe seama lor!

Iar noi, cari am dat dovadă de demnitate și maturitate politică, neprimind un os de ros, ce ni-se asvârle, ci numai drepturi ce ne compet în plenitudinea lor, putem aștepta liniștiți desfășurarea evenimentelor, căci viitorul nostru nu mai poate fi așa posomorât, cum ne-a fost trecutul și prezentul.

Iată textul rezoluției.

„Comitetul central executiv al partidului național român din Ungaria și Transilvania în ședința sa ținută la Budapesta în ziua de 17 Februarie n. 1914, ascultând și luând la cunoștință raportul comisiunii sale despre decursul și rezultatul tratativilor urmate la inițiativa Escelenței Sale Domnului ministru președinte ungar contele Stefan Tisza pentru stabilirea raporturilor normale între poporul român și factorii vieții de stat cu unanimitate și în perfectă bunăînțelegere a adus următoarea

Rezoluțiune:

Luptând în spirit constituțional cu arme legale pentru asigurarea existenței naționale, a liberei afirmări și dezvoltări politice, culturale și economice a poporului român în cadrele statului ungar și având conștiința comunității de interese între națiunea maghiară și națiunea română, nu mai puțin considerând însemnătatea particulară a neamului românesc pentru situația imperiului austro-ungar, partidul național

român dela înființarea sa a avut și are convingerea, că deslușindu-se dreptatea și patriotismul scopului său programatic, prin conlucrarea factorilor dirigenți ai monarhiei se va înlătura conflictul între condițiunile de existență națională a poporului român din țările coroanei Sfântului Ștefan și între politica de guvernământ a statului ungar, practică dela inaugurarea vieții constituționale în anul 1867.

În consecință comitetul central executiv al partidului național român cu legitimă satisfacțiune a primit invitarea Escelenței Sale Domnului ministru președinte de a stabili împreună o soluție, prin care politica de guvernare a statului ungar ar putea fi adusă în deplină armonie cu interesele naționale-politice, culturale și economice ale poporului român, urmând să înceteze astfel adâncă nemulțumire a Românilor cu situațiunea lor obștească și mai vărtos cu politica dușmănoasă a guvernărilor țării față de dânșii.

În temeiul raportului comisiunii sale și a tuturor actelor, cari i-s-au prezentat, remarcând patrioticul zel al Escelenței Sale Domnului ministru președinte contele Stefan Tisza, dezvoltat în cursul îndelungatelor și laborioaselor tratative, comitetul central executiv al partidului național român constată, că în scopul de a se stabili în chip dăinuitor armonia între interesele naționale-politice, culturale și economice ale poporului român și între politica de guvernământ a statului ungar, armonie imperativ reclamată prin marile interese de consolidare internă a patriei și de raporturile internaționale ale monarhiei austro-ungare, reprezentanții săi, în cursul desbaterilor urmate între dânșii și domnul ministru președinte, pătrunși de gravitatea istorică a situațiunii, prin propunerile lor făcute în cadrele justelor desiderante ale poporului român au oferit temeiul bunei înțelegeri și al pacificei conlucrări.

În acelaș timp însă, comitetul central executiv al partidului național român regnicolar cu adânc regret este necesitat a constata, că soluția oferită în mod definitiv din partea Escelenței Sale Domnului ministru președinte, atât în urma conținutului obiectiv, cât și în vederea consecințelor, cari se impun ca condiții ale executării, este neapță pentru înlăturarea chiar și vremelnică a conflictului existent între Români și politica de guvernământ a statului ungar.

Deși domnul ministru președinte pe deoparte a indicat omogenitatea de interese a națiunii maghiare și a celei române, pe

de altă parte a recunoscut dreptul firesc al poporului român de a-și constitui partidul său politic deosebit propriu și s'a simțit îndemnat de a accentua, că mulțumirea poporului român din Ungaria cu situația sa este în interesul bine înțeles al națiunii maghiare, declarându-se gata a contribui la această mulțumire prin sanarea doleanțelor, pe cari le-ar afla justificate, totuș comitetul central executiv al partidului național român, având patriotica îndatorire a-și exprima temerile, protestele ori desideratele sale la toate prilejurile potrivite, se simte necetitat de astădată a constata, că Escelența Sa Domnul ministru președinte ungar nu numai n'a admis condițiunile indispensabile pentru înlăturarea conflictului dintre politica de guvernare a Ungariei și interesele de existență a poporului român din această țară, ci a aflat chiar oportun a enunța, că nu va executa față de neamul nostru nici acele minimale drepturi, cari sunt scrise în articolul de lege 44 din 1868 despre egala îndreptățire a naționalităților Ungariei, lege neabrogată, sancționată de Majestatea Sa, declarând în acelaș timp, că poporului românesc prin noua lege electorală i-se vor oferi cadre mai reduse ca până aci pentru exercitarea influinței sale politice în legislațiunea țării.

În asemenea împrejurări și constatând durerosul fapt, că nedreptățile suferite de poporul român în era constituțională cu începere dela anul 1867 nici în timpul din urmă nu au încetat, ci dimpotrivă s'au înțetit, situațiunea sa politică prin noua lege electorală, prin lege presei, prin împrejurările circumscricțiilor electorale și prin ordinul ministerial referitor la întrunirile publice s'a înrăutățit în măsură insuportabilă, comitetul central executiv al partidului național român cu adună iubire de patrie și nestrămutată credință față de Înaltul tron, gata fiind și în viitor în orice moment a contribui la înlăturarea păcii naționale bazate pe drept și dreptate, pe încredere imprimată și pe respectul reciproc de drept și dorind ca guvernul Majestății Sale prin acțiuni guverniale binevoitoare neamului nostru să creieze atmosfera indispensabilă unei asemenea înțelegeri, este necesitat a declara, că — respectând integritatea teritorială și suveranitatea politică a statului — în situațiune dată i-se impune datoria de a lupta și mai departe în spirit constituțional cu arme legale spre înlăturarea nedreptăților, de cari suferă poporul român și spre câștigarea și asigurarea drepturilor, cari sunt indispensabile pentru existența lui na-

țională, pentru afirmarea sa politică și prosperarea intereselor sale culturale și economice.

Comitetul central executiv al partidului național român este ferm convins, că în această patriotică năzuință întreg neamul românesc va fi solidar.

Fondul de pensiuine și cel viduo-orfanal.

Dela părinții fiitorului Sinod se așteaptă rezolvarea multor importante chestiuni, între cari loc de frunte are să ocupe fondul deficienților și cel viduo-orfanal.

Până suntem destoinici să muncim, mijloacele subsistenței, în parte, ne sunt asigurate. Inșă fruntea ni-se strânge crețe și ni-se întunecă pe dinaintea ochilor, când ne gândim cevaș înainte și ne întrebăm? Ce va fi de noi, când s'ar întâmpla ca în floarea vieții noastre să fim șterși din șirul preoților beneficiați și vom trece în conspectul celor cu „subsidiu din fondul deficienților?”; ce va fi de soțiile și copilașii noștri, când am muri de tineri?

Pe baza statutelor din 1909, vor fi nevoiți să guste pâinea amară a orfanilor înmuiată de lacrămile mizeriei. Aproape toate familiile preoțești preocupate fiind de aceste gânduri negre dar drepte, așteaptă cu dor convocarea Sinodului, prin care statutele de penzionare vigente să se modifice radical în spirit de tot creștinesc și având de bază principiul carității.

Că revizuirea statutelor actuale să impune în mod imperios și încă pe principiul carității, — omițându-se total imitarea statutelor similare a oficialilor civili, — vom cu modestie să aduc înainte 2 cazuri.

1. Să presupunem, că un preot cu familie numără de 3—5 prunci în urma unui morb ori a unei întâmplări nefericite ar deveni neapt pentru muncă și ar fi silit să treacă în deficiență cu 10 ori și mai puțini ani.

Avere dela părinți n'a moștenit, iar în parohie abia a trăit de pe-o zi pe alta. Conform statutelor din 1909 § 29 l. a) b) se va împărtași cu un ajutor anual stabil de 25% a salariului ce-l are când trece în deficiență, ori cu un ajutor și mai mic intru cât permite starea fondului.

Acum să judecăm! Să poate că bietul preot bolnav să se susțină din 400 cor. ori 200 cor. (bienalist) cu familia sa? Să poate ca acel preot să-și crească pruncii la școală, când pensiunea resp. ajutorul nu-i e destul pentru chirie și medicină? Nu e aceasta o stare de deplâns? și o rușine pe întreg clerul, că nu se îngrijește de soartea lui și alor săi? Oare nu ne cutremurăm când cugetăm, că un frate al nostru ajuns de tinăr la neputință, în urma statutelor vigente de pensionare, va trebui să ia în mână toiagul de cerșitor, și el servul Domnului să cerșească milă dela creștinii puțin milostivi de astăzi?

2. Să presupunem, că am muri în cea mai frumoasă vârstă a vieții noastre și lăsăm în urmă o familie numeroasă. Bogăția nu lăsăm familiei, că n'avem de unde. Conform § 32 a statutelor soțiile noastre vor primi 50% a ajutorului ce ne-ar compete nouă amăsurat anilor de serviciu, iar pruncii noștri 25% din proviziunea mamei lor, adică o văduvă a căreia bărbat a servit până la 10 ani primește un ajutor anual de 200 cor., iar un prunc câte 50 cor. Acum poftim și să ne punem în poziția sârmanei preutese văduve! E puțință, ca să dea pruncilor săi creștere cuviincioasă? Nu! Putea-va ia sub-

sista din ajutorul ce primește? Nu! Fără fica de preot cu creștere morală și intelectuală, cu cultură socială va fi necesită să cuprindă slujbe chiar și incompatibile cu demnitatea sa. De va lăsa pruncii săi, ce se va alege cu ei? Dumnezeu știe! Poate să obvină cazuri, că biata preuteasă văduvă nevoind să-și vadă pruncii în zdrențe sfârșindu-se de foame, va bate pe la șefii dela administrație și cu ochii plini de lacrimi va cere primirea fiilor săi în asilele de copii ale statului. Cu inima sfâșiată de durere se va despărți de fiii săi pe cari în urma împrejurărilor vitrege nu-i poate crește la sinul său, și cari pentru ea și pentru neamul românesc sunt perduți. Și iată că astfel noi preoții români vom presta un anumit % al materialului de lipsa pentru maghiarizare. Va trebui să înroșim în fața lumii culte pentru renința ce arătăm față de fondul de penzionare, și nu forțăm augmentarea lui cu toate mijloacele de așa încât și nouă și celor ai noștri să le fie asigurată o subsistență cinstită.

Principiul nostru să fie: augmentarea fondului cu ori-ce jertfă. De jertfăm, pentru ai noștri jertfăm! Să ne ajutăm înșine și ne va ajuta și Dumnezeu. După modesta mea părere, fondul în timp relativ foarte scurt, s'ar înmulți în mod considerabil, dacă noi vom avea totala bunăvoința și dragostea față de el.

Un mijloc puternic pentru înmulțirea repentină a fondului ar fi ridicarea taxei fundamentale după ani de serviciu, și anume:

1. Preotul sub 10 ani de serviciu (fie cu calificăție deplină ori nu deplină) să solvească odată pentru totdeauna o taxă fundamentală de 150 cor.

2. Preotul care e între 10—20 ani să solvească 250 cor.

FOIȚA.

„Ortodocșii catolici” în Rusia.

Sunt aproape trei decenii de când ivindu-se în literatura filozofiei rusești ideile universale-creștine ale marelui Vladimir Solovieff, fiu al marelui istoric rusesc și vechiu profesor de filozofie la universitatea din Moscva și St. Petersburg, nu au încetat a preocupa opinia publică rusească.

Ideile lui le-am făcut cunoscute publicului românesc prin anii 1908—1909 prin diferite foi. Și spuneam atunci despre marele Solovieff: „Cu broșurile sale a eseriat influință uriașă asupra opiniei publice rusești. Mișcării pornite de el nu i-a putut pune stavilă nici chiar atotputernicul Pobedenoscev. Cu ideile sale a cucerit cercurile înalte rusești. O întreagă școală s'a format în jurul lui. Și rezultatul activității sale este, că astăzi cu simpatie caldă se poartă cercurile înalte rusești față de ideea unirii bisericilor” (Cf. Ravașul, nrul din Martie 1909, pag. 165.)

Deși Solovieff deja în 1900 și-a închis ochii (ca cel mai mare filozof al Rusiei) influința ideilor lui s'a resimțit cu o putere din ce în ce mai mare în opinia publică

rusească. Iar după edarea manifestului de toleranță din anul 1905 o seamă dintre intelectualii Rusiei simțind lipsa unei vieți religioase mai intensive, și sub influința cetirii operelor lui Solovieff nu s'au mai mulțămît cu simpatia simplă față de catolicism, ci au chiar constituit în St. Petersburg cel dintâiu grup de ruși catolici de rit slav.

(În vremurile anterioare sub Catarina II, Nicolae I și Nicolae II toți catolicii de rit slav ai imperiului au fost înjugați cu sila la biserica ortodoxă rusească, deci oficios nu existau, decât numai catolici de rit latin). În 1906 cu permisiunea lui M. Stolypin au deschis o biserică ortodoxă catolică, plinind în ea serviciul un preot convertit, iar mai apoi abatele Deibner, preot ordinar de mitropolitul greco catolic rutean al Galiției Șepticzi.

Natural, că unii ortodocși, cărora fanatismul nu le îngăduie a se înălța în sferă de idei mai înalte, s'au scandalizat (precum s'au scandalizat și unii frați ortodocși din România la zidirea bisericii unite din București) și au grăbit a denunța acest eveniment ca un nou complot a jezuiților!...

Pentru ca însă cetitorii noștri nepreocupați să poată cunoaște și judeca corect pe acești „ortodocși catolici” reproducem după numărul 100—1913 al revistei „Échos d'Orient”, din articolul de program al revistei acestor ortodocși catolici „Slovo istiny”

(pe românește: Cuvântul adevărului), din numărul dela 1 Ianuar 1913, ideile lor:

„Dela moartea cugetătorului nostru celebru V. Solovieff au trecut deja doisprezece ani. În toate clasele societății rusești, există persoane sau grupe de persoane, cari într'o privință ori alta își unesc gândurile lor în numele lui Solovieff. Dar toate aceste persoane sau grupe, în urma reia bogăției de idei și a vastei pătrunderi a ilustrului filozof-teolog, nu au înțeles decât numai unghiurile cunoscute ale cugetării sale. Ba ce e și mai mult, punctul central și idealul concepției sale despre creștinism și despre misiunea istorică a Rusiei, nu l'au cuprins, decât foarte puțini, și nu l'au exploatat. Vorbim despre marele vis al creștinismului universal, a unirii bisericii răsăritene și apusene. Propagarea și desfășurarea acestei idei grandioase a marelui cugetător rusesc este precis preocuparea principală, care a inspirat grupul persoanelor cari edau revista „Slovo istiny”.

„În ce spirit ne vom implini acest rol? Peste tot prin un spirit sincer, căci e nelindios, că cel ce vrea să conlucre cu efect la realizarea marelui idei de a reuni pe toți creștinii, trebuie să lucre în spiritul păcii și a dragostei. Acesta a fost duhul lui Hristos, și în acest spirit a rezolvat și Solovieff marea chestie. În acest spirit, unirea viitoare va avea, să păstreze

3. Preotul, care e între 20—30 ani de serviciu să solv. 350 cor.

4. Cel ce e între 30—40 ani de serviciu să solv. 450 cor.

5. Cel ce e peste 40 ani de serviciu să solvească 500 cor. în câte două rate anuale de câte 50 cor.

II. Fiecare preot — și cei cu calificare nedeplină — să contribuie anual la fond cu 5% a salariului fundamental ce-l au și-l vor avea preoții cu calificare deplină. Căci după statutele de azi, văduvelor și orfanilor preoților cu calificare deplină li-se face nedreptate, deoarece și vădulele și orfanii preoților cu calificare nedeplină se bucură de aceeași pensie, deși soțul lor contribuie numai cu jumătate la fond.

III. Fiecare preot la urcare în salariu fundamental, fie quinquenale, să solvească în anul prim 50% a urcării salariului, iar ulterior câte 5% anual.

IV. Preoții pensionați după statutele din 1909 să fie supuși unei contribuții anuale de 10% a pensiei lor în interesul fondului def. până ce trăesc și încă retroactive adecă dela ziua trecerii lor în deficiență.

Motivul. Din 1865—1889 s'a solvit la fond câte 1 fl. anual, adecă în timp de 24 ani 48 cor.; dela 1889—1908 câte 4, 6, 8 flor. precum era clasificată parohia, adecă cel mult 320 cor.; în 1909 o taxă fundamentală de 62 cor. și 5% a salariului, adecă 80 cor. Va să zică un preot până la pensionarea sa din 1909 a solvit la fond 510 cor.; în schimb s'a pensionat cu 1240 cor., adecă dublul contribuțiilor sale socotite cu interesul interesului. Astfel pentru echilibrarea fondului apoi tinerii au fost supuși la contribuiri oneroase; iar în cazul nefericit de a nu putea servi 10 ani întregi, să fie miluiți cu un ajutor nestabil în statute.

Pentru evidențierea contrastului fixezi aci proporția:

A) Solvește în 45 ani 510 cor. și e pensionat necondiționat cu 1240 cor. la an.

B) Solvește în 9½ ani 892 cor. și e ajutat dacă e posibil cu 400 cor., dacă nu permite starea fondului, are să se mulțumească și cu mai puțin.

V. Preoții cari se vor pensiona de acum înainte și încă pe baza statutele stabilite de fiitorul sinod, să contribuie la fond cu 2% anual din pensia ce vor avea. (Invățătorii pensionați încă contribuie la fondul lor cu 2%).

În modurile indicate mai sus fondul va crește în mod considerabil și încă repentin și atât preoții deficienți cât și vădulele și orfanii să vor putea bucura de astfel de pensie, încât să nu fie avizați la mila altora.

Atunci fiecare preot fie cu 45 ani de serviciu, ori cu 10 ani, ori și mai puțin, să poată pensiona cu 80% a salariului fundamental. Ba dacă permite fondul, aș fi de părerea, ca să se pensioneze cu salariul întreg.

Vădulele să fie împărțite cu cel puțin 50% iar orfanii cu 25% a salariului fundamental ce-l au preoții cu calificare deplină; iar dacă permite fondul, și cu mai mult.

Poate unii frați mai în vârstă vor fi contrari contribuțiilor oneroase în favorul fondului, dar să cugete la aceea, că suntem frați în Hristos și toate lucrările noastre să se bazeze pe principiul carității. Dacă pentru noi și ai noștri nesocotim spiritul caritativ, atunci cum vom servi cu pilda carității față de cei străini. Pentru înmulțirea fondului trebuie să jertfim și să muncim bucuros oricât de mult, numai să vedem, că

prin acelea mari contribuiri ne este asigurat și al nostru și al familiei noastre viitor.

Dacă părinții viitorului sinod vor regula stabil chestiunea pensionării deficienților și al văduvelor prin statute corespunzătoare, atunci fiecare preot va simți o desăvârșită mulțumire sufletească și va zice în gândul său: n'am avere, dar muncesc cu dragoste, nădejde și credință în Dumnezeu, că mi e asigurată existența pentru bătrânețe, iar în caz de moarte familia îmi rămâne mângăiată.

Aceasta o așteptăm și o cerem dela părinții, cari să vor întruni în Sinod. B. R.

Averea națională a sașilor.

Averea propriu zise națională săsască constă din averea celor șapte județe (Orăștie, Sebeș, Miercurea, Nocrich, Cinc, Cohalm și Sighișoara) și a Universității săsăști. Valoarea celei dintâi se evaluează la 19½ mil. cor., a Universității săsăști la 4½ milioane. Averea celor șapte județe constă în mare parte din pământ și cele 22,000 jugăre de pădure de pe Lotru, datorite sașilor de regii Sigismund, Ladislau și Mathia. Averea Universității s'a format din unele donațiuni făcute sașilor de Maria Terezia. Venitul acestei averi naționale e de 608,000 cor. anual și se întrebuintează spre scopuri școlare, culturale și umanitare săsăști.

Averea centrală bisericească săsască o formează fondul decimelor în valoarea de 12½ milioane cor. depuse în hârtii de valoare; și diferite alte fonduri pii, de pensie etc. — laolaltă 20 milioane cor.

Afară de aceste averi naționale și bisericești centrale săsăști mai au singurati-cele comune averile lor particulare, cari sunt averi comunale sau bisericești.

Astfel Brașovul are avere comunală în valoare de 20½ mil. cu un venit de 1½ mil.

„Întreg conținutul pozitiv dogmatic sau liturgic a unora și a altora. Aceste sunt cerințele iubirii. În adevăr, iubirea nu dăruie nimic, ci creiază totul. Distrugerea e fructul urei și a mâniei, iar nu a dragostei. Noi așa dară vom tinde cu tărie în direcția dată de Solovieff

„După ce ne-am fixat principiul păcii și a dragostei, care va conduce acțiunea noastră, e lipsă să ne determinăm atitudinea noastră față de factorii istorici, pe cari îi vom reconstrui în studiarea acestei chestiuni. Acești factori sunt: 1., centrul universal al creștinismului, scaunul sfântului Petru dela Roma; 2., ortodoxia și 3., Rusia.

„1. Caracterul relațiilor noastre cu Roma și cu biserica apusului decurge din principiul păcii și a iubirii pomenit mai sus, în sensul căruia prin unirea bisericilor întreg cuprinsul pozitiv dogmatic al bisericii orientale trebuie reținut și recunoscut, tot asemenea trebuie să recunoaștem și adevărurile și dogmele credinței creștine profesate de Roma. Aceasta nu e numai datorință de dragoste ci și de dreptate. De fapt, adevărurile privitoare la primăția universală a episcopului roman, nepătata zămislire a Mamei lui Dumnezeu, și altele, nu numai că nu sunt în contradicție cu învățătura dogmatică a răsăritului ortodox, ci din contră, toate acestea se cuprind în cărțile liturgice orientale, și în opurile

„Părinților orientali ai bisericii, și sunt adevărate prin actele conciliilor întrunite în Răsărit, și în general prin praxa bisericii orientale; cu un cuvânt, sunt perfect ortodoxe. Prin urmare, ce privește dogma, noi ne aflăm în unire completă cu întreaga biserică catolică, și absolute supuși capului ei văzut, episcopului de Roma. Ce privește ritul apusan, pe lângă păzirea cu jaluzie a curățeniei ritului nostru răsăritean, ne purtăm cu respectul cuvenit față de sfințenia ritului lor.

„2. În ce relațiuni suntem noi față de ortodoxie? Dacă sub ortodoxie se înțelege cuprinsul formelor multiple și a ceremoniilor în cari s'a cristalizat evlavie orientală, e just în această privință ca noi să trăim și gândim că unitatea catolică va da o nouă expansiune pietății ritului oriental, care îl va spiritualiza, și îl va face mai intensiv. Iar dacă sub ortodoxie se înțelege dogmele profesate prin bisericile orientale ortodoxe, trebuie să rămână acelea neatinse, fiindcă se cuprind deja în plinul credinței catolice. Iată pentru ce, devenind noi creștine catolice, — deoarece suntem în legătură cu biserica universală, și cu păstorul suprem al ei, cu Papa dela Roma, un acelaș timp suntem și ne și numim atât în liturgie cât și în viață ortodocși: noi unim ortodoxia cu catolicismul.

„Aceasta arată clar pentru ce ne numim noi organul nostru ortodox-catolic.

„3. Din cele premergătoare decurge și relațiunea noastră față de națiunea noastră rusească. Noi cari suntem carne din carnea ei, trăim viața ei religioasă-națională, respectăm suvenirile sacre ale istoriei noastre, suntem ruși căci toate aceste bunuri prețioase trebuie să intre în cadrul sfintei uniri. Iubind patria noastră, ne vom spune, ca și unsului lui Dumnezeu suveranului nostru dat de Dzeu, și ne vom ruga pentru el. Din punct de vedere istoric, el este simbolul patriei noastre puternice. Pe urmele lui Solovieff, noi credem, că unirea bisericilor este chestie națională pentru Rusia, ca una care nu înzădar se numește „Rusia sfântă“.

Iată sublimitatea programului ortodocșilor catolici! Din el reiasă duhul adevărului păcii și a dragostei. Ei se provoacă la numele marelui Solovieff: iar dușmanii catolicismului neputându-le răspunde cu argumente pozitive sbiară în contra lor numindu-i agenți ai latinismului polon; și în vreme ce unii le ascriu o propagandă de latinizare, alții, ca organul Academiei de St. Petersburg îi confundă cu „uniații“ iar M. Troiski susține contrariul, că nu trebuie să-i confundăm cu „uniații“, căci ei urmează o propagandă deosebită și de a latinilor poloni și de a uniaților rușeni, propaganda a comodațiunii după metoda jezuitic (cari deja în veacul XVII-lea sau folosit asemenea de riturile malabare și chineze).

anual. Biserica sásască din Braşov are o avere de 2.5 cu un venit anual de 82000 cor. Oraşul Sibiu are o avere de 12 mil. cu un venit de 900,000; biserică sásască din Sibiu 7.9 mil. şi un venit de 319,000 cor. anual. Mediaşul are o avere de 4.8 mil., biserică de 2.8 mil. Sebeşul sásasc de 4.8 mil. biserică de 1.2 mil. Orăştie o avere de 3 mil. biserică de 600,000. Sighişoara de 1.6 mil. biserică de 1 mil. etc.

Şi cu toate aceste venituri uriaşe biserică şi şcoala sásască este pretutindenea avizată la sprijinul băncilor al credincioşilor, care pe alocurea e de însemnate sume. Mai ales sprijinul băncilor este de toată lauda. Saşii au în 222 comune (din totalitatea de 253 comune sásăşti) institute de bani şi anume 175 Raiffeisen, 75 reuniuni de consum, 5 reuniuni viticulturale, cari laolaltă contribuie cu 600,000 cor. anual spre scopuri culturale sásăşti.

Capitalul acţionar al celor 38 bănci sásăşti e de 13 milioane cor. a căror fonduri de rezervă reprezintă un capital de 26 mil. Depunerile se nrcă la suma de 110 mil., iar scrisurile fonciare la 209.2 mil. cor. Intreg capitalul movibil e astfel de 375.6 mil. cor. care aduce un venit de 2,300,000 cor.

La aceste se mai pot socoti cele 175 bănci Raiffeisen cu un capital de 300,000 cor. 1 mil. rezerve, 8 milioane depuneri şi un venit anual de 200,000 cor.

Sunt tot atâtea cifre, cari vorbesc elocvent.

Declaraţiunile contelui Tisza. În şedinţa de ieri a parlamentului, din Budapesta deputatul Bujanovits Gyula a adresat o interpelaţie urgentă ministrului prezident contelui Ştefan Tisza privitoare la tratativele româno-maghiare. Tisza a răspuns îndată. Opoziţia demonstrativă nu a luat parte la şedinţa de azi. Conte Tisza a zis, că chestia românească îl preocupă mai bine de 20 ani, iar în Aprilie 1913 ca prezident al camerei şi om privat a crezut de

Faţă de ei M. Troiski îndeamnă pe ortodocşi, ca amâsurat sfatului sfântului Paul către coloseni (II. 8.) să nu se lase a fi amăgiţi de filozofia lumii acesteia.

Un deputat i-a denunţat chiar şi înaintea Dumei imperiale.

Toate sunt înzădar; principiul evanghelic, universal creştin trebuie să triumfeze.

Recunoaştem că prin manifestul din 1905 nu s'a dat garanţa deplină pentru libertatea religioasă în Rusia, şi deaceia un grup de treizeci şi doi membrii ai Dumei au prezentat un nou proiect de lege pentru libertatea conştiinţii, cerând egalitatea deplină a tuturor confesiunilor din Rusia; procuratorul sfântului sinod, Sabler ce e drept s'a opus susţinând în „Novoie Vremja” privilegiul religiei ortodoxe, cu provocare la legile fundamentale ale imperiului; dar va veni vremea când înşişi cei atotputernici ai Rusiei vor ajunge la convingerea, că drept a grăit marele patriot rus Aksakoff când a zis: „Spirit de adevăr, spirit de dragoste, spirit de viaţă, spirit de libertate — iată spiritul salutar, de care are nevoie biserică rusească”.

Virgil Pop.

sosit timpul, ca să cunoască mai de aproape doleanţele românilor. S'a adresat deci dlui deputat şi prezident al clubului parlamentar român Dr. T. Mihali invitându-l ca să îl lămurească asupra atitudinii politice a partidului naţional. Cu aceasta s'au început aşă numitele tratative româno-maghiare, pe cari contele Tisza li-a continuat ca ministru prezident până în zilele trecute. Conte Tisza, declară că în cursul acestor tratative s'a convins pe deplin de loialitatea principiilor urmate de partidul naţional iar tendinţe iredentiste a aflat într'un grad minimal în pretenziunile formulate de comitet, astfel a crezut, că pe baza aceasta poate să între fără nici o teamă în pertractările cu fruntaşii românilor. În urma acestora Tisza a promis, că în ţinuturile locuite de români va aplica pe cât îi e posibil oficiali români, sau de ceice cunosc limba poporului.

A recunoscut existenţa partidului naţional român precum trebuie să recunoască organizări politice profesionale şi socialiste.

Dreptul limbii româneşti va rămânea neatins în cadrele în care este astăzi privitor la viaţa comunală şi comitatenză. Se va îngriji, ca în gimnaziile de stat clasele superioare să se propună limba românească ca studiu facultativ eventual în locul limbii suplinoare greceşti.

A dispus ca la cursurile notariale să se introducă curs de l. română. La judecătorii în ţinuturile locuite de români se vor putea folosi de limba lor şi în scris fără a fi constrânşi ca să alătore traducere. Prin reforma administrativă a plănuir, ca românii să se poată folosi în scris şi cu graiu viu atât la comune, cât şi la oficiile pretoriale.

Protocoloalele însă le vor lua numai în limba maghiară. Citările se vor redacta de aci înainte şi româneşte. Privitor la chestiile economice a promis ajutorul statului industriei româneşti, prelegerile economice se vor ţinea şi în l. românească. Chestiile silvanale se vor sana. Colonizările se vor restrânge la ţinuturile primejduite ungureşti. Principiul lui e, ca moşia ungurească să rămână tot în mâni ungureşti. Privitor la şcoală a declarat, că nu e aplicat a modifica legea lui Apponyi, dar faţă de chestiile şcolare româneşti va fi cu toată considerarea. Anume va schimba dispoziţia referitoare la cursul bilincvistic, când de dragul celor 20% copii maghiari, se pretinde propunerea şi în ungureşte în şcoală. De asemenea va admite ca învăţătorii şcolilor de stat se vorbească cu copiii şi în limba românească.

Vom reveni!

Delegaţia de trei a comitetului nostru naţional a fost primită foarte afabil din partea contelui Tisza, când i-s'a prezentat rezoluţia comitetului.

A cetit-o cu atenţiune, apoi a făcut următoarele declaraţii:

— „Regret, că de data asta încă nu pot fi înlăturate piedecile din calea unei înţelegeri perfecte, cred însă, că faptul că am stat de vorbă mai bine de un an, având ocazie să cunoaştem în multe privinţe mai bine esenţa conflictului nostru naţional, să ne înţelegem reciproc ugetarea politică şi să ne stimăm punctele de vedere, însemnează o apropiere, ale cărei roade ar fi pagubă să le primejduim.

— Acordul ar fi fost şi în marele interes al poporului român, dar chiar zădărnindu-se el, voi căuta să realizez unele

din dispoziţiunile puse în vedere. Mai cu seamă voi căuta să sanezi nedreptăţile ce se comit în cazuri singuratic, pentru că aceste năpăstuesc mai mult sufletele”.

Correspondenţe.

Sfinţire de clopote în Gereuşa.

Credincioşii din Gereuşa, emigraţi în America, nu s'au lăsat mai pe jos decât vecinii lor din Hodişa, în aducerea jertfelor pentru frumoasa lor Biserică edificată acum 4 ani. Nu trece săptămână să nu trimită cutare gereuşan ceva pe seama bisericii, aşă încât deşi este nouă biserică din Gereuşa, totaş este provăzută cu toate podoabele, ce i-se cuvin unei biserici de rital răsăritean. Numai clopotele şi zugrăvirea i-a mai lipsit, şi iată, că credincioşii gereuşeni emigraţi în America au procurat şi 2 clopote mari în greutate de mai 7 măji, în preţ de peste 3000 coroane, cari clopote în 25 Ianuarie st. n. prin delegatul episcopesc P. On. D. Silviu I. Selăgian, protopop districtual, au fost sfinţite şi predate cultului dumnezeesc.

Actul sfinţirii s'a început la sfâşitul Utreniei, când protopopul cu asistenţa preoţilor Mihail Vida, paroh în Hodişa; Ioan Puşcaş preot în Soconzâl; Liviu Selăgian, paroh local şi Eugeniu Genţ, preot nou ordinar, ieşind cu litie înaintea bisericii, unde erau aşezate clopotele noue împodobite cu năfrâmi şi cu giolgiuri frumoase, s'a început sfinţirea apei, cântările fiind foarte pătrunzător executate de preoţii asistenţi. Sfârşindu-se sfinţirea apei protopopul botază clopotul cel mare în numele şi onoarea Preasfîntei Treimi, iar pe cel mai mic în numele şi onoarea Preasfîntei Vergure Maria, stropind după aceea pe credincioşi cu aghiasmă după o scurtă, dar potrivită cuvântare, dă semn măestrului să ridice clopotele în turnul bisericii. Atunci poporul eşind la stradă din cimiterul bisericii, fac loc bărbaţilor, cari îndeplinesc ridicarea clopotelor. Deodată se iveşte tariful blaserilor bisericii şvabeşti din Şandra, care suflă foarte frumoase cântări bisericesti sub tot decursul actului, carele a ţinul mai bine de o oră întreagă. Era un aspect înălţător; căci poporul imens venit din toate satele vecine parte cânta, parte în genunchi se ruga, trâmbiţele răsuna, treascurile bubuia iar preoţii cu mâinile ridicate spre ceriu în rugăciunii petreceau clopotele la locul destinaţiunii lor. Între cei prezenţi la acest act măreţ erau de faţă şi M. On. Doamnă văduva a preotului Gheorghe Dărăbanţ cu fca sa dsoara Elena Dărăbanţi din Tiream; M. On. doamnă Mărioara Vida din Hodişa; M. O. doamnă Mărioara Selăgian, preoteasa din loc cu drăgălaşa sa fică Noruca Selăgian, care purta un foarte elegant costum românesc; M. O. doamnă Zina Genţ; Spectatul domn dr. Augustin Mircea, avocatul nostru român şi directorul filialei „Sătmăreana” din Ardediu; Spectatul domn Abelard Pop, doctorand din Ardediu şi corpul didactic dela şcoala de stat din loc în frunte cu directorul Augustin Sorean şi familiile lor şi mulţi şvabi fruntaşi din Şandra, Ratest şi din Ardediu. — La ridicarea clopotelor s'a întâmplat şi un mic incident, care a tulburat puţin momentul sărbătoresc al zilei,

anume Florian Caița ajutând și dânsul măestrului la așezarea clopotelor în turn și-a tăiat degetul cel mare dela mâna dreaptă, care căzând jos pe zăpadă din turn, a deșteptat fiori în cei prezenți.

La 10 ore și jumătate s'a început apoi sf. Liturghie pontificată de delegatul episcopesc P. O. domn Silviu I. Selăgian, concelebrând toți preoții mai sus amintiți. Biserica era plină de credincioși, cari cu mare evlavie au ascultat slujba dumnezească servită cu solemnitate rară de cei 5 preoți. La sfârșitul Liturghiei protopopul purcezând din cuvintele: „Spirit este Dumnezeu, și cine să închină lui să se închine cu spiritul și cu dreptate“, rostește o cuvântare de o rară frumusețe, face o reprivire peste secolii cei dintâi ai creștinismului, cu câtă frică și precauțiune puteau atunci să aducă închinăciune adevăratului Dumnezeu. Tace apoi comparație între opreliștea și libertatea de atunci și de azi. Dă instructive povețe ascultătorilor. Iar la sfârșitul vorbirii cetind numele acelor credincioși din Gereușa emigrați la America, cari prin procurarea clopotelor acestora ne-au dat nouă prilejul sărbătoarei înălțătoare de azi, tot odată dă cetire și epistolei duioasă adresată parohului din Gereușa prin preotul din Aurora Illonis Sfinția Sa Ioan Pop, care în epistola sa numește de gereușenii emigrați fii aleși ai credincioșilor săi din America, ca pe lângă toate, că jertfesc mult, foarte mult, pentru biserica lor de acasă, totuși ei sunt cei mai mari binefăcători și pentru biserica lor din America. Atât vorbirea protopopului cât și cetirea epistolei Sfinției Sale Ioan Pop din America, în ascultători a făcut o impresie vădită și adâncă. Astfel s'a săvârșit sfințirea clopotelor din Gereușa prin delegatul episcopesc, consacrarea lor și-a rezervat-o șieși înalt Preasfințitul nostru Episcop de Oradea mare, care o va îndeplini cât mai curând, când adică biserica va fi și zugrăvită, ceea ce nu va întârzia mult deoarece, precum se aude, harnicul popor din Gereușa sub conducerea zelosului lor părinte actual, care acum de 8 ani stă în fruntea comunei bisericesti, adună deja bani pentru acest scop, făcând și preliminarul zugrăvirii de pe acuma, deci dară nu e departe momentul, când iarăș ne vom vedea, la o sărbătoare și mai înălțătoare de suflet, la consacrarea bisericii frumoase și aranjată cu fin gust de „Societatea femeilor“ din Gereușa sub conducerea Mult Onoratei dne preotese Mărioara Selăgian.

După eșirea din biserică, toată inteligența a fost invitată la masa bogată a părintelui local, unde am fost provăzuți bogat de On doamnă a căsiei, unde cu toții ne-am aflat foarte bine; și când a sunat ceasul despărțirii toți ne-am luat rămas bun cu dorul insuflit, că, cât mai în grabă să ne întoarcem la consacrarea bisericii prin însuș mirele diecezei noastre de Oradea, înalt Preasfințitul Domn Dr. Demetriu Radu, Episcopul nostru. —l—a.

Convocator.

P. T. Domni membrii și binevoitorii Casinei române din Blaj sunt respectuos rugați a lua parte la a XVIII adunare generală, care se va ținea Dumineca, în 8 Martie a. c. la 10¹/₂ ore a. m. după sfânta liturghie în local Casinei cu următoarea programă:

1. Deschiderea adunării.
2. Raportul general al comitetului.
3. Raportul casșarului.
4. Esmiterea alor două comisiuni, una pentru cenzurarea raportului general, și alta pentru cenzurarea rațiunilor, a proiectului de budget și pentru înscrierea de membrii noi.
5. Raportul comisiunilor.
6. Alegerea comitetului pe un nou period de trei ani.
7. Esmiterea alor 2 membri pentru verificarea procesului verbal.
8. Eventuale propuneri.
9. Inchiderea adunării.

Blaj, 20 Februarie 1914.

Dr. Izidor Marcu Ioan Kodor.
prezident.

Diverse.

Rugăm pe Stimății abonenti, să binevoiască a-și renoi abonamentele și cei ce sunt în restanță cu abonamentele pe anii trecuți să-și achite datoriile. Foaia nu se poate susține fără abonamente plătite înainte.
Red. și Administrația.

Călătoria moștenitorului de tron Francisc Ferdinand și a familiei Sale la Miramare. Din Viena se anunță, că moștenitorul de tron Francisc Ferdinand împreună cu membrii familiei Sale, de câteva zile a sosit acolo și la sfârșitul acestei săptămâni va călători la Miramare. La dispoziția moștenitorului va sta un yacht, cu care din Lacroma va fi transportat la Miramare. Cu ocaziunea excursiunii la Miramare, moștenitorul va vizita împrejurimile, va merge la Triest, apoi la Pola, unde probabil va lua parte la manevrele de primăvară ale flotei maritime staționate aci.

Tablouri de ale lui Rafael. Din Roma s'a anunță, că în privințele muzeului național din Napoli s'au găsit două tablouri ale lui Raffael foarte bine păstrate: unul înfățișează pe Sfânta Fecioară, iar celalalt pe Dumnezeu Tatăl.

Manevrele maritime engleze nu se vor ține. Marele ziar londonez „Daily Mail“ comunică din cel mai acreditat isvor, că în anul acesta în Anglia manevrele maritime nu se vor ține. Guvernul maritim a ajuns adică la convingerea, să afară de milioanele cheltuite, alt rezultat nu se obține. Ultimele manevre maritime au înghițit aproape un jumătate milion fonți sterlingi, care sumă vrea să o acopere acum administrația flotei maritime brite.

Castelul miliardarului Vanderbilt ars. Din New York s'a anunță, că castelul minunat construit de miliardarul Vanderbilt în Long Islanda, a ars complet, neputându-se salva nimic din milioanele vărsate în aranjamentul lui. Aceasta vilă a fost însemnată de aceea, pentru-că toate odăile în număr de 60 au fost pictate și aranjate cu mobile din timpul domniei lui Ludovic al XI așa că paguba cauzată de acest incendiu s'a constat în suma de 15 milioane de mărci.

Mare Concert în Oradea-mare. Joi în 26 Februarie a. c. se va ține primul concert al „Reuniunii române de cântări Hilaria“ din Oradea-mare în cadre mai mari. Deastădată vom avea prilejul a asculta un cor mixt puternic de vre-o 60 persoane.

Afară de aceea ne-a succes a câștiga prețiosul concurs al Doamnelor Lucreția Dr. Păscuțiu Lucia Dr. Zigre, Nora Hosszu și Delia Plopu, garanță că succesul concertului va fi la nivelul artistic. Punctul de forță al corului îl formează preafrumoasa baladă: „Mama lui Ștefan cel Mare“ de G. Dima cu soli și acomp. de orchestra militară... Comitetele aranjator își dă toată silința sa asigure un succes strălucit acestei grandioase manifestări sociale și sperăm că on. public nu va rămânea indiferent față de străduințele celor ce obosesc pentru înaintarea și dezvoltarea noastră culturală. Apelăm deci cu toată încrederea către toți Români de bine să iee parte la acest praznic merit să scormonească inimile noastre sămănând într'ânsele farmecul doinei și al cântării noastre naționale. După concert dans, iar în pauză se va juca călușerul și Bătuta. On. Dame sunt rugate a-se prezenta în costume naționale.

La revedere la Oradea în 26 Febr.

— Vigil —

„Tango“ la Cluj. Așadar ni-se va da ocazie să vedem și minunea asta! În ziua de 28 Faur st. n. a. c. se va aranja la Cluj o petrecere românească la care se va juca și „tango“. Ce să zicem? De gustibus — non est disputandum! După-ce însă întreagă lumea creștină a osândit cu toată hotărârea acest joc imoral — și după ce toți oamenii cu bun simț așisderea îl condamnă, — noi credem că nu se vor afla creștini adevărați cari să participe la această petrecere. În special preoții ori familiile lor nu vor putea să participe decât expunându-se pericolului de a fi trași la răspundere din partea superiorilor. Afară de cazul când — măcar în ultimul moment aranjării vor reveni la alte sentimente — lăsând afară din program acest dans rușinos care n'are ce căuta la petrecerile românești. *Un preot din jurul Clujului.*

Necrolog. † Sabin Coriolanu, preot-protopop gr.-cat. român. în Botiz, a repasat în 14 Februarie 1914 în anul al 55 al vieții și al 30 al preoției sale.

— † Clemente Papiu, vice-protopop în pensiune, a repasat în Sântimbru în etate de 81 ani, după 52 ani de căsătorie și preoție.

— † Ioan Chiciudean preot def. a repasat în 18 Februar st. n. a. c. la 1 oră dimieața în etate de 67 ani, în al 39-lea an al preoției în Țagul-mare.

Odihnească în pace!

Sirolin
„Roche“

Recomandat de medici în toate
îmbolnăvirile Organelor de respirație

In morburii de plămâni,
Cataruri bronchiali,
Tusă convulsivă,
Scrofuloasă copiilor.

Se află în toate Apotecele
cu 4 Coroane sticla.

Partea Literară.

F. X. Wetzel.

Calea spre fericire.

— Pentru tinerime. —

Trad. de: P. A. N.

(Continuare).

„Nici un morb nu e, care să aducă așa mare pierdere organismului corpului omenesc, ca și acelea, cari se trag din necurăție“ zicea un medic expert, dr. Ritter. Oftica, slăbiciunea trupului și-a sufletului, pasiunile, nebunia, neliniștea internă, greața de viață, ba chiar și sinuciderile sunt pentru mulți, urmările acestui vițiu. De vrei așadar să fi sănătos trupește și sufletește, păstrează-ți castitatea, curăția. De-ai căzut cumva, nu-ți pierde curajul; mergi la preot și el te va ridica iarăș sfătuindu-te și ajutându-te“.

„De ce nu mai fumezi?“ întrebă odată prietinește un stăpân pe servitorul său. Acesta nu voi să răspundă îndată. Dar fiindcă stăpânul îl întreba cu înțelegere, răspunse cam rușinat: „Cred, că voi face mai bine, dacă banii ce i-ași spesa pentru tutun îi voi trimite tatălui meu. Și afară de aceea, de când nu mai fumez, mă simt cu mult mai bine“. O, baremi de-ar înțelege-o aceasta toți tinerii! „In tutun“ zice un vestit medic „este un venin (Nicotina) otrăvitor pentru inimă și nervi, prin care saliva (scuipat) aflătoare în gură, se descompune și prin înghițiturile involuntare, ajunge în stomac. Tutunul e venin, — și aceasta ne-o dovedește cea dintâi sugare. Corpul omenesc se obicinuieste și cu acest venin, ca și cu altele, dar pentru aceea totuș îi e stricacios. Și oare otrăvirea pe încetul nu-i ucidere?“

De n'ai fuma, din ce-ar trăi traficantii?! Apoi dar bea zilnic rachiu și trage venin, ca nu cumva traficantii și cărciumarii să piară de foame!!

În anul 1878 un om din Paris, în ră-mășag, a fumat zece sugări una după alta. La sugarea opta început a se simți rău, la a noua îl prinseră frigurile; iar la a zecea era ca și un mort.

— În urmă să nu-ți fie frică de săpun și de apă. Foarte folositoare sunt: spălarea, scâlzile, purtarea de vestimente curate și cu un cuvânt curățenia. Zilnica spălare a trupului în general e foarte priincioasă sănătății. Să facem macar din când în când, dacă putem, câte o baie răcoritoare. Numai să fim cu luare aminte. Răcorirea, repede a pielii înfierbântate poate fi primejdioasă, poate cauza reumatism, aprindere de plămâni, cari apoi sunt cauza morții prea timpurie sau poate cauza oftica cea incurabilă.

Tot astfel e foarte periculos a bea ceva rece, când îți este cald. Mulți s'au expus deja din cauza ușurătății lor.

Atât gura, cât și dinții încă trebuie să-i ținem curați. Vom încunjura multe dureri de dinți, multe nopți nedurmite și

multe morburi de stomac, dacă zilnic ne vom spăla dinții și gura cu apă. Gutgekaut ist halb verdaut zice vorba nemțească. Pe românește: Ceeace am mestecat bine în gură aceea e ca și mistuit de jumătate. Însă cu ce să mestecăm, dacă dinții ne lipsesc cu totul ori și numai în parte?

Foarte însemnat e încă pentru bunăstarea sufletească și trupească, ca seara să ne culcăm de vreme și să ne sculăm de dimineată. Somnul înainte de miezul nopții e cel mai sănătos; iar cel somnuros nici când nu va ajunge la bătrânețe adânei.

Trăiește după cum ți-am zis aici și atunci vei fi sănătos.

4. Nu uita a IV-a poruncă Dzească.

„Cel ce își cinstește părinții e vrednic de cinste; iar cel ce nu-i cinstește, nu-i vrednic, că s'a născut“. Regele Friederich II.

În anul 1883, un avocat, lăsă academei din Paris o rentă anuală de 6000 cor. Aceasta sumă, după dorința testatorului, trebuia solvită ca „premiu al virtuții“, acelei persoane, care se va distinge mai pe sus, prin stimă și iubire față de părinții săi.

Un gând foarte frumos! Căci s'au îndatinat tinerii, ca ieșind de pe băncile școlii să nu mai respecteze și să nu mai asculte de părinți. Aceasta trofie începândă, în acești ani de tinerețe mai ales, crește foarte tare și țintește la neatarnare. Tinerii nu mai voiesc să fie supuși, cred, că ei toate le cuprind și înțeleg mai bine decât tatăl, mama lor; față de părinți sunt răi și îndărătaici și le amăresc viața. Alții se rup cu totul de familie, își caută într'alte locuri costul sau apoi plătesc părinților pentru cost, numai și numai ca să nu fie supuși lor. Oare unește-se aceasta cu a IV-a poruncă dumnezească, carea Domnul între fulgere și tunete a dat-o pe muntele Sinai și carea și azi își are încă prețul său? Nu, și totuș cât de mulți tineri își sapă în acest mod groapa nefericirii pământești, pentruca în vecinicie să li aștepte osânda!

E un adevăr acesta, dovedit prin nemăratele fapte istorice: *Cine nu-și cinstește părinții ci le aduce numai mâhniri, acela nici pe pământ nu va fi fericit.*

În Maiu 1790 s'a licitat în Vestfalia, toată averea unui țaran bogat. Fiindcă era o căldură mare, licitația se ținea la umbra unui arbore stufos. Mai înainte de aceasta chiar cu 50 ani — spunea un om bătrân — a mai fost aici tot o astfel de licitație. Anume, atunci a luat țaranul acesta moșia dela mamă-sa tot prin licitație, fiindcă aceea mărîtându-se a douaoară nu i-a putut da îndată tot ce i-se cuvenea lui. Copilul fără inimă a lăsat să se liciteze tot ce avea mamă-sa, ba chiar și patul ei. Și iată! Cu toate că avea așa o avere frumoasă, a sărăcit deodată, nu și-a mai putut împăca creditorii, iar acum după 50 de ani iată tot aici, i-se licitează averea lui.

(Va urma)

Proprietar, editor: **Vasile Moldovan.**

Redactor responsabil: **Augustin Gruția.**

Înainte de ce ai cumpăra
Altoi de viță de vie,

VIN

Pomi, ori arbori de decor,

cere în interesul propriu Prețcurental nostru ilustrat, care conține pentru ori și cine multe lucruri folositoare.

ADRESA: **Sücs Sándor fia**

szőlőoltványtelep és bortermező részv.-társ.

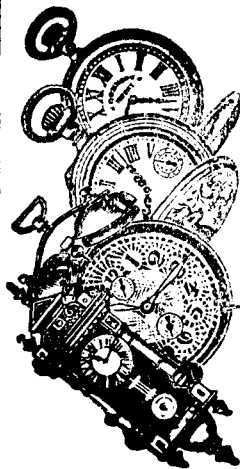
BIHARDIÓSZEG.

(70) 10—16

11—12

8 zile de probă

trimite la ori și cine în schimb, sau pe bani, pe lângă rambursă:

Ceas American de Nichel K 2-80
 » Patent Cap de cal K 3-—
 » Goldin-American K 3-50
 » Cap de cal-Drumferat K 4-—
 » Duplu-Cap de cal K 4-50
 » Nete-de Oraș K 5-—
 » Cop. dupl. Imit. argint K 6-—
 » De aur de 14 carate K 18-—
 » Original-Omega K 20-—
 » Wecker-Concurrent, obdus cu Nichel 20 cm. înalt K 2-—
 » W. cu marca Junghans K 3-—
 » » Radium K 4-—
 » » » cu 2 sonării K 5-—
 » » » cu 4 » K 6-—
 » » » cu muzică K 8-—
 » Orologiu-Pendul de 75 cm K 8-—
 » » » cu baterie K 10-—
 » » » cu muzică și baterie K 14-—
 » Rotund cu Sonărie K 6-—

— Garanție în scris pe 3 ani. —
 Spedare pe lângă rambursă.

MAX BÖHNEL

Wien. IV. Margarethenstrasse 27/671.

Prețcurent original de fabrică, gratis.

Paturi de fer,

de aramă și jumătate aramă, paturi de copii, zițuri de căruță, sicrie de noapte, closete pentru odăi, spălător, stativ de haine, cuier, cluscă pentru șoareci și cloțani, matrațe pe coarde și sârmă de oțel, așezate pe rame de lemn și fer, perdele și cadre de aramă, țesături de drot, paravane pentru cuptoare, ținătoare de cărbuni și lemne, vătrae, lopeți și alte unelte pentru focărit, dimpreună cu stativ, pat-canape de fer contractabile, dimpreună cu saltea de sârmă, divanuri șcl. Aranjamente de hotel, spitale, restaurante, de grădini șcl. liferează în prețul cel mai moderat

Garai Károly

pregătitor de mobile de fer și aramă în
A R A D.

(66) 12—52

Cel mai bun izvor de comandat viță de vie cu rădăcină sau netede, ca

Berlandieri Riparia Teleki

cum și soiuri de plantațiuni cu rădăcină este

Administrația de viticultură

TELEKI ZSIGMOND

în Villány (Comit. Baranya)

Cereți Catalogul nostru cel mare, ilustrat.

(3) 6—10

„CONSUM“ societate comercială pe acții în Blaj.

Convocător.

P. T. Domnii acționarii ai societății comerciale pe acții „Consum“, se invită cu onoare, — în sensul § 18 din statute, — la a XXII (douăzecișidoua) adunare generală ordinară, care se va ține la Blaj în 11 Martie st. n. 1914 după amiazi la 3 ore, în localul „Casinei române“.

Obiectele vor fi:

1. Esmiterea unei comisiuni de 3 pentru constatarea acțiilor depuse, a acționarilor prezenți și a plenipotențelor înaintate (§. 23 din statute).

2. Deschiderea adunării, denumirea notarului și esmiterea alor doi membrii pentru supraveghierea scrutiniului și verificarea procesului verbal.

3. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere, bilanțul pe anul 1913, darea absolutului și statorirea marcei de prezență pe 1914.

4. Intregirea direcțiunii.

5. Alegerea comitetului de supraveghiere.

Domnii acționari, cari voiesc a participa la adunare, în persoană sau prin plenipotențiat, sunt rugați a-și depune la cassa societății acțiunile și eventual documentul de plenipotență, cel mult până în 10 Martie n. la 12 ore din zi.

Blaj, la 16 Februarie n. 1914.

„Consum“, societate comercială pe acții.

Direcțiunea.

Contul Bilanț pe anul 1913. Mérlegyszámbla 1913 évre.

ACTIVE—VAGYON

	cor.	fil.
Numărar în cassă — Pénztárcészlet	1.350	30
Cheque — Cheque számla	100	58
Mărfuri — Árukészlet	42.334	70
Timbre — Bélyegkészlet	1.500	—
Debitori — Adósok	12.291	24
Depuneri — Betétek	3.395	16
Pierdere — Veszteség	29.992	57
	<u>90.964</u>	<u>55</u>

PASIAE—TEHER

	cor.	fil.
Capital de acțiuni — Részvénytőke	78.500	—
Creditori — Hitelezők	12.464	55
	<u>90.964</u>	<u>55</u>

Contul profit și pierdere. Nyereség és veszteség számla.

EȘITE—KIADÁS

	cor.	fil.
Contribuțiune — Adó	1.447	87
Accis — Fogyasztási adó	244	—
Spese curente — Fenntartási költségek	1.030	18
Fracturi și Porto — Fúvardij és Postabér	7.467	24
Salare — Fizetések	5.416	76
Marce de prezență — Jelenléti jegyek	162	—
Chirie — Házbér	1.800	—
Competință de timbru — Bélyegilleték	24	26
Pierdere din 1912 — 1912 évi veszteség	39.270	55
	<u>56.862</u>	<u>86</u>

INTRATE—BEVÉTEL

	cor.	fil.
Din vânzare de mărfuri — Árucikkek árulásából	25.132	15
Din vânzare de timbre — Bélyegárulásból	298	12
Interese — Kamatok	305	54
Cassa sconto — Pénztárengedmény	1.134	48
Pierdere — Veszteség	29.992	57
	<u>56.862</u>	<u>86</u>

Blaj, din ședința direcțiunii ținută la 16 Februarie 1914.

Sever Pop m. p.
conducător.

Direcțiunea:

Gavril Pop m. p. Domșa m. p. Dr. I. Maniu m. p. Dr. O. Prie m. p. Dr. I. Rațiu m. p. G. Precup m. p.
prezident

V. Suciu m. p. I. F. Negruțiu m. p. Victor Muntean m. p.

S'a revăzut și s'a aflat în consonanță cu cărțile purtate în ordine. Blaj, la 18 Februarie 1914.

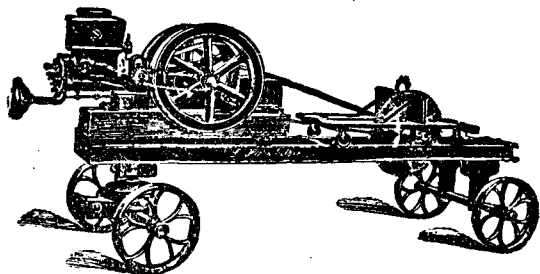
Dr. Izidor Marcu m. p. Iacob Mureșianu m. p. Ioan Fodor m. p. Alesiu Pop m. p. Dionisiu Trifan m. p.
prezident. Membrii comitetului supraveghiere.

In atențiunea tăetorilor și-a
comersanților de lemne!

Inainte de a-ți prevedea atelierul
cu motor, nu întârzia a cere preț-
curentul nostru ilustrat cu
fireze și bârzi cu motorul
original american

WATERLOO

despre cari e știut în general, că s'au
dovedit pretutindenea de celea mai bune

Se poate afla numai la **DÉNES B.**
societatea comandită:
Budapesta, V., Lipót-Körut 15
Coală de preț și deslușiri gratuite.

Admirabilul tablou

Din suferințele noastre,

Reprezintă un moment dureros din
vieța noastră. — Mărime 44/68 cm.

Se află de vânzare la *Librăria Semi-
narului teol. gr.-cat din Blaj.* — Prețul freat
2:20 cor.

Balsamul apotecarului A. Thierry

este neîntrecut în efect la boalele de plumâni și
piept, alină catarul și curmă durerile cauzate de
tusă. Curmă aprinderi de gât, răgușeli și dureri de grumazi și
ferbințeli. Cu deosebire e buu contra sgârșiturilor de stomac și
colică. Vindecă vâna de aur și curățește rinichii, dă apetit, și
ajută la mistuire. S'a dovedit de leac excelent la dureri de dinți,
la dinți găuși, la mirosul gurei folosită ca apă de dinți întăre-
ște gingiile și gura, încetează mirosul obvenit din stomac în gură.
Mijloc vindecător și sigur contra limbricilor. Vindecă tot felul de
rane, orbalț, beșici provenite din ferbințea, unflături, negei, ar-
sură, membre înghețate. În contra durerilor de urechi e un
leac neprețuit. — Să fie la îndemână în fiecare casă. la cazuri
obvenite, mai ales la influență, coleră și alte boale.

Să scriem la apoteca:

THIERRY A. «Îngerul păzitor» în **PREGRADA**
(lângă Rohitsch-Sauerbrunn).

12 sticle mici sau 6 dupe, ori 1 specială mare 5:60 K.

La comanda mai mari se dă rabat cuvenit. (68) 13—25

Se află de vânzare.

Portretul Escelenției Sale **Dr. Y.**
Mihályi arhiep. și metropolit de
Alba-Iulia și Făgăraș, — în mărime
32/48 cm. costă fco. — 1.10 cor.

Esecuție foarte frumoasă.

Se află de vânzare la *Librăria
Sewinaria.*

Să pot procura
altoaie pentru pomi
roditoare de calitate
ireproșabilă pomi
roditori și pentru promenăzi
VITĂ DE VIE
cu rădăcina și altoaie.
Preț curent trimite gratuit.

FISCHER és Tsai

Scoală de grădinarit și ștabiliment de viticultură.
Proprietari: AMBROSI M. junior și succesorii lui Fischer L.

La expozițiunea milenară din Budapesta dela 1896
premiat cu medalia cea mare.

Turnătoria de clopote și fabrica de scaune de fier pentru
clopote a lui

Antoniú Novotny

în **Timișoara-Fabric**

43. 36—52

□ clopotele găurite □

de mine inventate și mai de
multe ori premiate, cari sunt
prevăzute în partea superioară —
ca violina — cu găuri după figura
S și pentru aceea au ton mai in-
tensiv, mai limpede, mai plăcut
și cu vibrarea mai voluminoasă,
decât cele de sistem vechiu, așa
că un clopot patent de 327 kg.
este egal în tonul unui clopot
de 461 gk. făcut după sistemul
vechiu. Mai departe se recomandă
spre facerea scaunelor de fier
bătut, de sine stătătoare, —
spre preadjustarea clopotelor
vechi cu ajustarea de fier
bătut — ca și spre turnarea de
toace de metal.

Prețcuranturi ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco.

Institut de asigurare ardelean

„Transsylvania“

SIBIU

Strada Cisnădiei 1—5.

Edificiile proprii.

recomanda

Asigurări împotriva focului

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mo-
bile etc. în condiții avantajoase și cu
premiile ieftine.

Asigurări pe viață

(pentru preoți și învățători confesionali romani
gr.-cat. avantajii deosebite) pe cazul morții cu
termin fix, cu plătire simplă sau dublă a capitalului, asigu-
rări de penziune și de participare la câștig, asig. de zestre
și asig. populare pe spese de înmormântare. Mai departe
contra accidentelor, infracției (furt prin spargere) asig.
p. pagube la apaducte,

Sumele plătite pentru pagube de foc până la	
sfîrșitul anului 1912	K. 5.456,645.67
Capitale asigurate pe viață achitate	5.458,689.48
Starea asigurarilor cu sfîrșitul anului 1912	foc „ 183.667,241.—
	svieată „ 11.740,710.—
Fonduri de întemeiere și de rezervă	cor. 2.603,400.—

Prospecte și informații se dau gratuit în
birourile Direcțiunii și la toți agenții.

Persoane versate în achiziții cu cercuri bune de
cunoștință se primesc în condiții favorabile în
serviciul institutului.

(8) 12—?